

«ԱՐԱՐԱՏԻ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԸ»

Այս վերնագրի տակ քաղաքին Մոսկվայի Խաղաղության Լրագրին իւր Հոկտ. 4 Թումին մէջ ընդգրկուող յօդուած մի հրատարակած է Ամերիկեան Հայ գաղթականութեան նշանաւոր անդամաց վրայ, որոց մէջ են Բիլիշկին, խմբագրներն, արտատպագէտներն ինչ Յօդուածն իւր մի քանի սխալներով մէկտեղ քեղեցիկ և պատուարար ըսն մ'է գաղթականութեան համար:

— ① —

ԳԱՅՐԻԷԼԵԱՆ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲԸ

Գարբրիելեան այն յանձնա-
խումբն որ տրեզորական լինե-
լա երազներն կերպելէ երբեմն,
հաստատեալ եւ վաւերական աղ-
բիւրներէ կը տեղեկանամք թէ
կար վեց, եւ ըստ ոմանց հինգ-
անգամեաց երեքն եւս՝ Կորսնցու-
ցած է միգրիթը մեծ անյամա-
նայնութենէ մը վերջ, որով այդ
յանձնախումբին կը մնայ այժմ
երեք կամ հրկու անգամներ
միայն։ Այս հրաժարող անդամ-
երն են Տիտորը Թ. Հիւրմուշ
եւ Գ. Գապարեան, յանձնախումբն
տեսնապէս եւ քարոզչաբար,
եւ ուրիշ մը որուն անունն խն-
դըրուած է մեզմէ հրապարակ
չի բերել մասնաւոր պատճառ-
ներու համար։

— ① —

«ԲՄՆԱՍԵՂԾ ՈՒԹԻԻՆՆԵՐ»

• Աղղղային նոր բանաստեղծ
Ա. Ալեքսանդր Ծառուբանին
առաջանք վերջերս օրինակ մը
իւր «Բանաստեղծութիւններ»
անուն նոր հրատարակած գըր-
քին որ ինք պարունակէ լաղ
մաթիւ իւ աղղային և այլ երգեր
այլ և այլ ժամանակներ գրած։
Գլխին հրատարակուած է ի
Մոսկուա Խարկուղարեանի տը-
րատարանի մէջ։

— 6 —

Հոկտեմբեր 10ին 14 Հայ
գաղթականներ եկան Հայրե-
նիքին Ուսթըր գետով: Համար,
ոոցս մէջ կային նաեւ չորս
Մահմադականներ որք Հայերէն
լեզուի ծանօթ լինելով ի սկըղ-
բան ջանացին իրենց արգու-
թիւնն ուրանալ: Հայերէն նե-
ղութիւնն իր կրկնէ համար:

— 0 —

Ուսմբըրի Հիւսէյնիկցի աղ-
գայինք իրք մի տարի տաւալ
զանգագ մի նուէր դրկած էին
Հիւսէյնիկի Հայոց եկեղեցւոյն։
Սոյն հայտաւան լիւեւալ եկեղեցւոյ
զանգադատան մէջ մի քա-
նի անդամ Հնչուլեցի վերջ կա-
ռավարութեան ձեւումը վար
կառնուի կարգ մը ծածկներու
ինդրոնքը, Այս վերջինք կը
լողդեն ներք թէ զանգակին
բարձր ձայնն շատ մը յղի կա-
նանց միծիռ կուտայ ետքի։

ԱՍՈՐՈՑ ԱՌԱՋԻՆ ԼՐԱԳԻՐՆ
Ի ՆԻՒ ԵՅՐՔ

— 0 —

Հիւսիսային և հարավային Ամերիկայի մէջ համ իբր 160000 Ատորակայն այլ և այլ գտաակարգէն սոցա ստորարտադրել մասը աղբարտ դասը կը կազմէ և կըբազե Տաճակական մանր ապարանքներ վաճառելով շրջիլ քաղաքէ քաղաք և գիւղէ գիւղ: Ատորակ ունին նաեւ բարձր կորդի խումբեր, ինչպէս են վաճառականներ, զբաղւումներ ևւն: ԱՅՍՍՈՒՌՈՒՆԻՆ րնթիւցողներ կը յիշեն ունշաւ թէ և կըբարտ սոգա եկեղեցի մը հաստատեցին ի նիւ ետրք, և այսժմ րազդը մը ևս կը հիշմեն Ատաղ Ամերիկական (Բաւլաղայ Ամերիկայ) անուն: Այլ թերթի համար հարկ եղած տաւերըն արդէն քանի մը չարաթիւն ի վեր Պէյրուէի համարը հանուած լինելով, զիշտ տակնէն հասնի քաղաքը և հրատարակելով կոկորն իրենց գործին, որ ի հարկէ միշտ տաղաւթը մը ունի իր սոջե յաշգործներն յայտնելով թերթի խմբագիրներն են Տօքթ Ն. Ճ. Արպիլի իր այսժմ Բալիֆորսա կը գտնուի, և Տ. Ի. Ճ. Արպիլի որ Բաւլը կարանքը մէջ Արեւելեան աղբար թարգմանէ և կառավարութեան կողմէն: Բաւլաղայ իբր չարաթիւն թերթէ պիտի հրատարակուի և այլ

տի լինին համազգային լրագրի մը որով բոլոր Արեւելեան ազգայն ինչպէս նաեւ Հայոց շահերն պիտի պաշտպանէ Միացեալ Նահանգաց մէջ: Թերթին խմբագիրը պիտի մանազգրութիւն կերպէ են Ռուս-թէրքի մէջ Համալսի դործակալաց հետ լուրեր ստանալու համար: Ե պիտի լուրերն Հայոց վերաբերեալներն մեղ պիտի դիտուին ԱԶՏՈՒԹԻՆԻ ի մէջ հրատարակելու համար: Այս տրոր թերթի մուտքն ազատ պիտի լինի ի Թուրքիա, զի խմբագրութիւնն ո՛ր է քաղաքական խնդրի մէջ մաս չպիտի ունենայ բնաւ: Հարկ է ըսել նաեւ թէ թերթի գրաշարութեան տպագրութեան եւ այլ հոգեւոր պիտի յանձնուի Հայակէ Գ. Գէթթաքեան անուն Հայ երեստատարգի մը որ երկար առաւել ի վեր Սուրիոյ մէջ կեցած լինելով՝ քաջահմուտ է Արարական լեզուին:

ՀՈՒՐԵՐ ՔԱԼԻՖՕՐՆԻԱԿՆ

Քալիֆօրնիայէ գրուած նամակէ
մը քաղուածք

Ֆրէդէօ Սեպտ . 23 1891

1885 տարւոյն սկիզբն հոս Յ
 լայն ընտանիք միայն կային և քա-
 ղաքը 5000 բնակիչ ունէր. 1886թ.
 երբ մենք հասանք, տասնուութը
 լայն ընտանիք գտանք և բնակի-
 չաք թիւն էր 6 հազարէն քիչ մը
 աւելի. Ալիմ երեւոյն և վեց
 ձկն ընտանիքներ կան և քաղա-
 քին բնակիչը տասնմէկ հազարէն
 աւելի են և քաղաքին զօժէն դուրս
 ևս 2-5 հազար բնակիչը կամ որոնք
 ևս քիչ տառնեն քաղաքին բնակ-
 չաք թիւոյն հետ պիտի հաշուեն

Շողեկառքի գործիները շինե-
ռեւիւք գործարանը, որ առաջ
թխւերը զարգացնէ էր, մտ օրե-
րու հոս պիտի փոխադրուի, և ար-
դէն շէնքին աւ սկստուէն է շինե-
ռուի, նաև շողեկառքի նոր գոր-
մը ևս սկստուէն է շինուիլ զէպի
ւնուք Բերթալու, որուն 20 միոնը
արդէն շինուած է և մնալորդն
աւ յառաջ կը տանին. այս շինու-
թիւնք ևս անշուշտ պիտի օգնեն
գաղաքին բազմաշտառութեանը,
Անշուշտ տարի շատ յաջողութիւն
կար երկրագործներուն, զի ար-
տադրուած պտուղները շատ բարձր
գիններով ծախուեցան. ըստ այս
տարի ընդհակառակն է, նամանա-
ւանդ չափովը որ թէ անցեալ տա-
րիէն պակաս է և թէ պակաս գին
կը բերէ. թերեւս տարրողութիւն-
ընդ պատճառ լինի հողագինները
բիշ մը աճանալու. Որքան որ այ-
գեղեղորդութիւնը շատով գնաց
վերջի քանի տարիներու մէջ, անոր
համեմատ ևս գործիները շատցան
հասարակ գործաւորացի հասար-
Այգեկուտն սկսեալուն պէս արանց
և կանանց խումբն բազմութիւն մը
կը խոնի բոլորի գաղաքներէն
աստ, գործմիւլ համար.

Այս գործը կը տեսէ մինչ Դեկտեմբերի առաջին շաբաթը. քաղաքին մէջ մեր ազգայնիկները 15 հազար խանութներ ունին, որոնց մէծ մասը դերձակի և ժամադրութեան գործէն իւրաքանչիւրը ընտանիք կը բնակի իւր անձնական հողին ու տանը մէջ. նոյնպէս ալ ամառի բնակիչները մաս մը իրենց յատուկ տունները ունին: Տեղւոյն Հայերը այժմ 600 հեքթար աւելի արծեքաւոր հողեր ունին, թէ պէտք եմ ճշմարտութիւն է որ այս հողերուն ամբողջ գինը տասկաւն վաճարուած է: Ըստ իմ գաղափարին, տեղւոյն Հայաց ներթափանց վիճակը բաղդատամբը առ իւր մերու Հայաց վիճակէն աւելի լաւ է թէ ինչ հոս պիտի կան տրտնոյններ և քրթմնջողներ, ինչպէս որ կան յին ամառացի ուտողներուն մէջ ևս: Իրաւ է որ տեղւոյն վիճը դասակարգին յաջողութիւնը պարագայից նպատաստոր ըլլալուն կ'վերագրուի:

Մայիսյան մեծ մալը չարաչար
ու ծանր աշխատութեան ար-
դիւնքէն է, և ատոր հետ մկտիւ
մեծ գերի մը կը կատարէ մեր ազ-
գայնոյ յատուկ եղող չափաւոր
և խնայողական եղանակաւ ազ-
րկլը, զի հոս եկող բնգհանրու-
թիւնը ապագային խորոյը և նորո-
սէջ հանգիտաւ կեանք վարելու
անձկութիւն է:

Գալով Հայերուն երբեմնակ
մէկտեղ գալուն եւ հասարակա-
օգտին վրայ խորհելուն եւ գործն
լու մասին , քանիցս Զա՛քեր եղան
բայց արդեւիք մը երեւան եկաւ
Հէ՛ - այս մասին անխորհուրդին
եւ շատ մը խակ գաղափարներ կան
թիբերեա օր մը չոխուին եւ յու-
սացուած ընկերակին կեանքի
թիբիւնքը զգալապէս ճանչցուի

ՊԱՏՃԷՆ
ՏԵՂԵԿԱԳՐԻ ԾԻՆՈՒԹԵԱՆ
Ս. Փ. ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ
ՈՒՍՈՐԸՐԻ

Առաքել Ի Պատրիարքարան

Ամենապատիւ Սրբազան Պատրիարք Հայր, Նախագահ Ազգային Կեդր․ Վարչութեան Խառն Ժողովոյ .

Ութն ամիս է գերթել է յորմէ
Հետէ տեղւոյս Ս․ Փրկիչ Եկե-
ղեցոյ շինութիւնն աւարտեալ
ածաման նոյնիսկան Հանդէսը կա-
տարուած է, բայց դժբաղդարար
հակառակ ամեն ջանից չողարաւ-
ձու թեանակ կարելի չէր ըլնու-
թեան աւարտելու հետ վերջացը-
նելով Հնագանակութեան գործնա-
սլ, փախիլ Հաշիւներն է տեղի
կազմելով Հնագերծ մատուցանել
առ Պատկ․ Խառն Ժողովն Ազգ
կեդրոնական Վարչութեան, որով
Հետեւ թէ ապօրինիներու մեծ մաս
մը երկար առնն չգահածուած կը
մնար և թէ Հնոգարաւթեան
փափոքն էր չարունակելով Հան-
գանակութիւնն փախիլ գէթ պան-
գայի փոխառութենէն դատ մնաց
եալ յորդոյս պարտքերն՝ որք առ-
ղի ունեցած էին շինութեան պատ-
ճառու, և ապա ներկայիս Հա-
շիւներն կեդր․ Վարչութեան, այս
մատուցելուր լուսագոյն համա-
րեց յետուագելով Հաշուետուու-
թի ինն ց/փեղը երկասկայ ջրման
իր պաշտօնակարութեան, մէկ
կողմանէ նուիրատուաց ցանկեր
մաս առ մաս տալ ի հրատարա-
կութիւն նիւ յօրթիք Սկրապա-
լարայի և միւս կողմանէ չարու-
նակիլ իր ջանքերն ապօրինիներ
դանձելու և հնագանակութիւնն
յառաջ տանելով իր փափակեալ
խաղ պրծելու և այսօր ուրիշ եմ
լուկ թէ Որդմութեանըն Խառն
ծոյ և շնորհիւ առատաձեան նու-
իրատուութեան քաղեալն Հայ Ժո-
ղովրդեան յաջողեցաւ Հնոգարա-
ւութիւն Հասնիլ իր փափագն
նաց և փախիլ բոլոր մանաւոյ
պարտքերն՝ ինչպիսի կը տեսնու
ներկայացանք Հաշուեցոյցին մէջ
և հետեւարար կ'ստայ Հնոգարա-
ւութիւնն արժանաւոր Ձեռք սըր-
բազնութեան և Պատկ․ Խառն Ժո-
ղովիլ ներգրաւմանութեան իր հա-
մարտանութեանն ակամայ յո-
պարմուն համար։

Թէ որպիսի նկատումներ հարկեցուցին պատահաբար պարտաւորեցին չնդարարած թիւնն առնուի ընելով ամեն զփութարութիւն և խոչնդոտ և բոլորովին անկապատ պայմանաց ներքին ձեռքի և նորիկէ մի այսպիսի ձեռքի հետ չործի, և հեղեկադրուած կանխաւ առ Երբ Սրբաշնութիւն և առ Հայագոցեակ Վիճ. Հայրոսպետն Ամենայն Հայոց. Հոգարար ձու թեան և Հայկական-Կաճառ կազմանէ ի 24 փետր. ամսոյ 1890 ամի. որտի աւելորդ կը համարուի որ իսկիւնը զայն առատորբաւական է միայն բոկէ թէ Ամեն բիկեան Հայոց աղգաբարեութեան և մեծադործութեան միակ պարծաւն է այսօր առաջի օտարալէրէլ փորցիլ բարձանց վրայ կառուցելով վայելչակերտ հայրոցն Եկեղեցւոյ շէնքի, և թէ շնորհէ այն Հաստատութեան քաղաքի բաղադրութիւն Հայ փայլութւորդն բարեաղլութիւն ունի այսօր ոչ միայն Հայաստանայնոյ Մ. Եկեղեցւոյ արքայան պաշտամունքը ամեն առնի անխափան կատարել արժանախելի չափով, այլ և պտուհու թիւնն ունի ուզող առնի բաղանէ իր առջև բնդարձակ սրտով, ուր կրնայ ամեն առնի անաղղակ Հայապետի և զործածել իր իրար աղպակի փորձառնելի և իր զպրոց, և եթէ մի օր հաստատ

[illegible]

Մասնաորոպակ է Ուսթըրցոց համար ունեցած կարևորությունը ինքնիքի օգտակարությունը թիւին, ինչպէս նաեւ զայն ի զլուի հանելու համար տեղի ունեցած զոհողութիւնքն ու հարաշար աշխատութիւնքը գնահատելով ապագային ըստ պնճմանմ տանին թողլով ժողովրդեան ըարեւէր կամաց, կը փութամբ ըստ կրթելոյն համառօտեւ նշանակել շինութեան կատարող պարագային:

Եւթանի ինքը գնելով Հոգատերէն իր վրայ դարձնէ նախ, և ապա վարդապետան, իբր տառագրակա Աղգլին սեփականութեան, զի դժուարութիւն ցոյց կուտար փոստորանան Աղգլին վրայ դարձնած սեփականութեան մը Համար փոխառութիւն կենըլ պանդային հետ ու վեհանընկ Հարկին. Թէ-պէտ ի վերջոյ այն դտողութեան սխալ ԸԼԼԼԸն դիտցուելով, փոխ-ուեցաւ կալուածաւորին յոռեան ազգին կամ ժողովրդեան, որ է ընդ իշխանութեամբ Էլմիսիանի կաթիւը լիկալին: Գետինը գնելու Համար ուրիշ մեծ դժուարութիւն մ'ալ կար, այս էր 1275 տո-րար վճարել կանխիկ կամ ծախ-քերով Հանդերձ 1300 տղարէն ըիշ մը աւելի, մինչդեռ նուի-տորանուաց ստորգրեալ գումար-էն 300 տղարի շափ միայն դան-ձեալ էր տակաւին. ուստի գործը շլետագնելու քարի ցանկութեամբ յօժարեանքն Հոգաբարձութեանս անդամներէն պարտնայք Միհաս Գ. Արօեան, կարապետ Մ. Թաշ-ճեան, Մարտիրոս Մ. Պաղտիկեան, Պաղտարար Թաշճեան և Յովհան-նէս Շաղեանն պակսած գումարն փոխ տուլ և ի վերջոյ Հանդանա-կութեանէն ստանալ, այս պայմա-նոյ տաւջիբը վճարեց 800 տղար իսկ վերջինը 200, և այս կերպով վճարելի գումարն պատրաստե-լով յանձնուեցաւ Պր. Հաղբըլին և անցեալ տարւոյ Ապրիլ Ին գըն-ուեցաւ գետինը: Հոգային խընդ-րոյն կարգադրութեամբ Ենիզե-ւոյ շինութեան գործն աւելի գործնական նամբ մը մէջ մտած տեսնելով Հոգաբարձութիւնս, ա-ծօթապարտ մնալու Համար առա-ջի աղջիկն և օտարաց՝ կրիսպատ-կեց իր ջանքերն, բայց մինչև Ս. Զատիկ սօսն Հաղբն կրցաւ 800 տղարի Հացեղն Հանգանակու-թեան ամբողջ գումարն, և նկա-տելով Թէ Ձեռք Սրբաշնութեան կամ Ս. Էլմիսիանիէն ալ օժանդա-կութեան յուսովից պատասխան մը չէ ընդունած տակաւին, պար-տաւորեցաւ յատուկ պատուիրա-կութեամբ դիմել Եւրոպայի աշ-նի պաշտօնող օժանդակութիւն. այն պաշտօնը սիրոյսօժար ստանձ-նելով Պր. Մ. Թօփչանէլեան Ապ-րիլ ամսոյ Լինի մեկնեցաւ. աստի-յեւրպա, իր հետ ունենալով Հո-գաբարձութիւնէս վաւերացնող Հանգանակութեան տումար մը. իսկ Տ. Յովսէփ վարդապետ Սա-րաճեան շինութեան ծրարդիրներն պատրաստելու Համար Հարկ եղած յանձնարարութիւնն ճարտարա-պետ Պր. Ըլլին ընելէ զմին մեկ-նեցաւ աստի և երկու ամսոյ չափ Հանդանակութեան գործով ի յեկ-եօքը, Պօսթըն և յայլ շրջակայ Հայաստանի վայրս շրջելով վերա-դարձաւ յիսուսԹը՝ նոյն միջոցնե-րուն վերադարձաւ նաև Պր. Մ. Թօփչանէլեան Եւրոպայէն և ներ-կայացոյց Հանգանակութեան տո-մարն՝ յորում նշանակեալ էր մե-ծայարց չորեքասու ալ անուսմա-ն և Էն-Սալմաշի Եւթանի Եւթանի

րոյանդակ գումարն էր Ամերիկեան
 դրամի հաշուով 663 տուրք 5 սենդ
 այսինքն 95 Լիրա Անգլ. և մէկ
 շիլլին Մանչէսթըրէն, 28 Լիրա
 Անգլ. Լոնտօնէն, և 452 և 44-
 Փրանք Բարդիէն, յորմէ զեղջե-
 ամբողջ ծախքն, հասց 373 տուրք
 43 սենդ զուտ ապրով, այն ժա-
 մարին վրայ աւելցնելով հովութի-
 նիւ եօրօք և այլ տեղեղէ բերած
 800 տուրքի չափ պատրաստ զը-
 րամն, վճարուեցաւ ի վեր անդի-
 նչանակաւ 1000 տուրքի փոխա-
 դու թիւն, և հնաց միայն 20
 տուրքի չափ ապօրինի։ Մինչ ալ
 փինակի մէջ էր հնացանակութեան
 գործն՝ հարտարարածն ալ պատ-
 րաստած վերջնացածն էր ծրագրի
 ներս ու ծանօթացրու թիւն, և
 ահա Յունիսի վերջերն հասնելու
 շինու ածապետներու և գործաւոր-
 չիւրու մէջ աշխատութեան ժամո-
 յանգիլ մը ծաղեցաւ և գործաւորոյ
 գործադուլ Լոբին։ Քանի ալ չարքաթ
 ինդիւսթրի այգակն տակէն դիկն չին
 ու ածապետաց մեծ մասը սկսաւ
 համակերպիլ գործաւորաց պահ-
 հանքման և իրենց տտանմանը չի-
 քիւրու շինութեան ձեռնարկել րոր-
 ւ 20 ժամու տեղ 9 ժամ աշխատիլ
 սկսաւ օրինական լինիլ, և այսպէս
 աշխատութեան մի ժամ պահիւն-
 վը շինու ածապետք 1000 100 ծա-
 խուց առաւելութիւն մը ունենալ
 պարտաւորեցան,

(Շարունակելի)

ՆԱՄԱԿ ԹՐՕՅԷՆ

9 *Znlym*. 189

... Խմբագիր :

Ամերիկեյն Հայ դպրոցական-
նութիւնը թող անտարասկող պար-
տաւոր իւր յոտաւոր իմաստի բը-
նաւորութեան և կարգութեան
տէք անհաւաստ մասին թող յիշէ
և հրատարակէ իւր անկեղծ ազ-
գասերնրը և բարեկէրներ թող
գովէ և փառազօղէ զանոնց ա-
ռանց սակայն իոյտառաւիկ մոռ-
նալու պէն նուաստարկութիւն և վա-
նաստարայն անձերն որք իր գըտ-
նութիւն ակն թաղումայն զաղաք-
ներու մէջ, և որք նորիկ Հայերն
վարդաւառի բանին և խոտամար
խաբելով ու սնունց քրակներն
կորցնելով կարգին:

Ասանցմէ ոմանք ճանչցուած են ի բազմաց, բայց ոմանք ալ միտնեան մէջ են տակաւին, ուստի պարտ անձինք իր համարիմ, Տէր Խմբագիր, հրապարակ հանել ասանցմէ մին ձեր ուղղաբեր հանճարն թերթին միջոցաւ յօգուտ նորեկ գաղթական շարքի

Մա անձ Բաղրադի Պ. Ֆ. . . Եան
անուն մի մօրուստոր անձ է իր
45 տարեկան , ու լուր երեւոյթով
կատարած ախտաբա մ'է կարգա-
խուժեան : Ինչպէս որ ամեն այս
կարգի անձինք , նոյնպէս ալ այս
իւր միջնոս ունի նորակ գաղթեա-
կան կողողալու ճամբար :

Այսամարդ 2-3 օրվա շրին-
բու մեքենայ ունի խցիկին մե մէ
գրութած, որոց չամար նորիկ գոր-
ծաւոր Հայերն կը վարձէ աման
շարաթականներով. սառնը երբ
ան անձի հրապարելչ խօսքերն
լսեն առաջին անգամ, ինքզինքն
հին անոր իմաստը կը յանձնեն
բոլորովին: Իսկ մեր պարոնն իւր
արհեստին կատարելալէս հմուտ
ըլլալով, իւր առաջին ընելիքն է
անեւել նոցա քառակէ անոց վեր-
ջին ախիթը, և յանձնել նոցա
գործ իւր վարձու յարկին մէջ:
Նորեկը շատ անգամ անօթի է ա-
ռանց ծիախտով և առանց ամիւր-
ուելոյ չարաթխելով տունն փախ-
ուած մնալով, կտախտելն բոցը
բռնաւս իւրեանց վիճակի մասին
Ֆ... եւս մեծած ուրախութեամբ
կը ծանուցանէ թէ Լեթ Ղզգըն
կէ իրենց վիճակէն կրնան եր-
թալ իւր տունէն, խեղճ մարդե-
րըն թէ՛ եւ սիրով յանձն կտանն
մեկին, այլ սակայն տաանց դա-
մի և օգնու խառն լինելով կը պա-
հանջեն իրենց ստակ և շարաթա-
կան վարձը, բայց ի դուր: Միայն
վերջն երկու տարիներն մէջ Ֆ...
գործածած է առուել քան ի՞նչ ան-
ձինք և քաւած գանձող դուրս
առանց դրամի: Իւր նոցա առ-
ած կանխուտոր ուտելիքն է եղած
կէս զնով ծախուած օթիկ հոյ, որոց
հետ եւս երբեմն օրիով խաչ-
ուած սուրճ առանց կաթի, նաև
երբեմն ջրով հիւտած թօմա-
թէս:

Սասանե իրիցս անիրաց վրձն-
նուած է տարիցս դատարանաւ
ուրիշ ատանել քան 300 թաղչի կո-
րուստով մը, և ուրիշ ինդիկ ու մը
սահաւախի նոր լլցս կառնող այս
օրերս արդար ոտներն առջև նոցն
իւկ իւր ամենամօտ աղ զգալանի
էնտ, որոյ արդիւնքն անտարա-
կոյս եմք որ պիտի սլաճաճուէ իւր
խարդախ գործոց դադարումս։

Տ. Մ. Պ.

ԱՌԱՋԻՆ ՀՐԱՏԱՐԱՎՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅՈՑ

ՀԱՅՐԵՆԱՍԻՐ- ՄԻՈՒԹԵԱՆ

ՎԱՐԴԱՊԵՏԱՐԱՆ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ
ԱԶԱՏՈՒԹԵՂՆ
Բ. Տպագրուեալն

«Հայոց Հայրենասիրական Մի-
ութեան» հրատարակած այս վար-
դապետարանի մէջ Համառօտ կեր-
պով բացատրուած է թէ իւրա-
քանջիւր Հայրենասէր Հայ ինչ
փափաքներ պէտք է ունենայ եւ
ինչ պարտքեր ունի կատարելու :

Կը խնդրուի ամեն Հայրենա-
սէր Հայերէ իրենց շրջանի մէջ
տարածել այս տետրակը : Մէ-
կանդղին է յիսուհ օրինակ ծախու
առնողին կը դրուեն 5 Ֆրանկով
Հառանգ գինն է 15 սանթիմ :

ՅԱՐԱՆՈՒԱՆՈՒԹԻՒՆՔ ԱԶԳԱՍԻՐԱՅ

Արժանատիք

Երբոր արժանի, ոսկի, գոհար առեալ թեւ պար կը խաղան, Ստակ անխնայ և մամուլայ իբր մանանայ կը տեղան. Երբոր յոյս կայ լեցնել քսակս, ծոցերս, ձեպերս ոսկիներ, Ոչ ամաչեմ կոչուել մի ջերմ և սիգածեմ ԱԶԳԱՍԻՐ:

Փառամունք

Երբոր անթիւ փառք ու պատիւ գլխեր և տիւ ստանամ, Խօսին, գովեն, սիրեն, շայեն, գովարանուիմ յարածամ. Երբոր պաշտօն, թոշակ առնեմ և բարձրանամ վերիվեր, Յայնժամ սիրեմ ելլել ի բեմ իբրև մի ջերմ ԱԶԳԱՍԻՐ:

Կեղծաւորն

Երբոր առնեմ կարգ, աստիճան, ըլլամ Տէրաւոր, Վարդապետ, Եպիսկոպոս և Պատրիարք, Կաթողիկոս, Հայրապետ. Վրաս փիլոն, Գլխուս վեզար գնեմ, ծոցս ալ Սուրբ Խաչեր, Կոչուիմ սուրբ Հայր, ալ ինչ պատճառ չըլլալ մի ջերմ ԱԶԳԱՍԻՐ:

Անճամպերն

Երբ օրն իրուն յոյժ դուարթուն հանգիստ յիմ տուն գիտ տեսնաք, Անուշ մանկիս, քննուշ տիկինս շարունակ առջիս շարունակ. Երբ աւելնան առատապէս քեզիս սեղանէս բարիքներ, Պառամ, գոռամ. խօսիմ, երգեմ իբրև մի ջերմ ԱԶԳԱՍԻՐ:

Հեղտասէրն

Երբոր առնուն փշեն հողմունք, հնչեն քնարք մեզմ լ'անուշ, Ճախրեն թռչունք, պարեն հարսունք, երգէ և զիմ Սիրանուշ. Երբ տայ ինձ նա վարդ այտերէն, լոյս ճակատէն համարյոյներ, Սիրով, սրտով, մարմնով հոգեով ես եմ մի ջերմ ԱԶԳԱՍԻՐ:

Թեմեւամիտն

Երբոր գողթեմ հայրենիքս յ'Ամերիկայ, յ'Եւրոպա, Ուր Թուրք. աղա, պէյ, Էֆէնդի, շէյխ ու մուլայ ո՛չ չկայ. Երբ չիք փտանգ, չիք աշխատեք, չիք թշնամի չիք վախեր, Ասիւն կտրած, Զարգեմ, բրդեմ իբրև մի ջերմ ԱԶԳԱՍԻՐ:

Ինքնախաւան

Երբոր ձայնիս, ձեւիս, լեզուիս, գրչիս, ոճիս զմայլին, Գնահատեն գաղափարներս, ծրագիրներս շատ հաւանին. Երբոր փնտռեն խելք ու հանձար, փրկութեան հար իշխան տէր, Ահա հոս եմ, նոյն անձն ես եմ, իբրև մի ջերմ ԱԶԳԱՍԻՐ:

Ազանք

Բայց երբ ուզեն ստակ տալ հայրենեացս փրկութեան, Պատիւս, պաշտօնս, թոշակս մոռնալ, անձս ուրանալ յաւիտեան, Խորհուրդ, հանձար, թագու վեզար ազգիս համար տալ նուէր, Փախչիմ հեռուն, անյայտ թագուն իբրև խոհեմ ԱԶԳԱՍԻՐ:

Անզգայն

Երբ Հայ մանկիկն առանց չապիկ, բոպիկ մերկիկ երեսնայ, Քուրդք ու Տաճիկք Հայ խորտակէն առեանգեն անխնայ, Թափեն արիւն, եղծեն, պղծեն եկեղեցիք սրբանուէր, Ես լուս ու մունչ կը համբերեմ իբրև խոհեմ ԱԶԳԱՍԻՐ:

Վախկոտն

Երբ հուր, երկաթ, փայլակ, կայծակ իմ հայրենեացս մօտենան, Տունիս, տեղիս, հայիս, ջրիս և հանգստեանս սպառնան. Երբ հարկ լինի հոգնել, տքնել, թափել արիւն քրտինքներ, Փախչիմ հեռուն, անյայտ թագուն իբրև խոհեմ ԱԶԳԱՍԻՐ:

Վասակն

Երբ մեր թերթեր. ԱՐՄԷՆԻԱՆ, ԱԶԱՍՏԻԹԻՒՆ փողք հնչեն, Թմբած Հայերն արթննալով ազատութեան շունչ չնչեն. Ձենք ի ձեռին, ոգի ի բռնին արիւն թափեն մէջ քաջեր, Մասնել, գանձել բաժինս կ'ընտրեմ իբրև խոհեմ ԱԶԳԱՍԻՐ:

Հափշտակիչն

Երբ հանդիպիմ Գոցմուսի երկիրն երթալ խնդրողաց, Որք չունին ձար, խելք են անկար, յուսահատեալ շուարած. Կօչնեմ թէ տան առատ ստակ, կամ թէ մուրհակ յոյժ վաւեր, Հայի խնդիրն հոս կը բռնեմ իբրև խոհեմ ԱԶԳԱՍԻՐ:

Անխիտն

Երբ ձեռքս ինչայ Հայ մ'անեղու, անխորժ, անգործ, անբնակ, Պարտքը շաղկած, մեծ ընտանիքն երկիր թողած անձարակ. Երբ հաւատայ թէ իր վրայ ունիմ վիշտ, ցաւ, գուրդ ու սէր, Տգրուելի պէս զայն կը ծծեմ իբրև խոհեմ ԱԶԳԱՍԻՐ:

Անկրօնն

Երբ այլք կարգան Աւետարան, երգեն Սաղմոս Ծարական. Թարգն կրօն, սիրեն, պաշտեն եկեղեցին, կենայ բանն. Երբ յիս փնտռեն արդար գործեր, անկեղծ հաւատք, յոյս և սէր, Է՛հ, ես կրօնիկ կոյր գերին չեմ, այլ ջերմ խոհեմ ԱԶԳԱՍԻՐ:

Ընդհանրականք

Իսկ մենք որ ենք մեծ բաղնիքիւն, ընդհանրութիւն հէք Հայուն, Ունինք պինդ գլուխ, հաստ սրարանոց, տգիտութիւն մնայուն. Ազգ կորնչի, աշխարհ փլչի մեզի կորել մ'ալ չարժէր, Ինչ գերի, ինչ աղտոտութիւն, ինչ աղք և ինչ ԱԶԳԱՍԻՐ:

Սխալմունք

Ահա եղբայր, քեզ պատկեր մ'առ, այս է աղքիւր կացութիւնն, Զուր տեղ մ'որար, մի որոտար խնդրէ առ Հայր գլխութիւն. Բաղձաւ փանել թուրքը թրով, Բիւրաւք քարով լեռ ու սար, Բայց աս գերեզմ, ծուռ ընթացքով կը սխալիս ՉԱՐԱՆԱՐ:

Ուղիղ համբայ

Ազատութեան համար պէտք է խելք, գիտութիւն, լոյս, ծիսուս, Անճամպեր կենանք, միւսմեան կապ, ոսկի, վառօժ, հաւատք, յոյս. Գանի պակսին աստիճ մէջ մի որք անհրաժեշտ են մի երգ, Թրքի փոխն մէջ կըստաւին թէ ԱԶԳ, թէ կեղծ ԱԶԳԱՍԻՐ:

Հ. Կ. Բարակեան

ՆՄՈՅՇՆԵՐ

Մ. Փ Ո Ր Թ Ո Ի Գ Վ Լ Ե Ա Ն Ի
Գրած ոտանաւորներէն

Մ. Փորթուգալեանի գրած հայրենասիրական ոտանաւորներէ մի քանին ամփոփուած են այս տետրակի մէջ իբրև նմուշներ զանազան քաղաքներէ մէջ և զանազան տպագրութիւններէ տակ իւր երբեմն գրած ոտանաւորներէն որոնք ժամանակին հրատարակուած չը լինելով կորուած են այժմ: Այն մի քանի ոտանաւորներ որոնք իբրև նմուշ ամփոփուած են այս տետրակի մէջ, ցեր և ցան կը գտնուին Կ. Պոլիս տպագրուած ազգային երգարաններէն մէջ որոյ վերստին տպագրութիւնն վաղուց արդէն արգիւտած է և Ասիայ և Արմենիայ լրագրողներէն մէջ: Նմուշներէ մէջ փոքրիկ տեղեկութիւններ տըրուած են նաեւ թէ այդ ոտանաւոր ինչ տպագրութիւններէ տակ ներշնչուելով գրուած են: Գին 15 անթիւմ:

ԻՄ ՀԱՅՐԱՍՊԱՆ ԸՆԿԵՐԸ

Կ. Պոլսոյ Հայոց կեանքէն առնուած մի իրական վէպ

ԳՐԵՑ ԱՊԼ ՂԱՐԻՊ

Այս հետաքրքրաշարժ գըրուած կը ներկայացունէ ընտանեկան տխուր պատկերներէ մին ուր կը տեսնուի թէ անբարոյական մի հայր իւր ապականուած վարք ու բարքով որչա՞ր չարքներ ի պատճառ դարձած է և վերջ ի վերջոյ ինք ալ իւր որդու ձեռքով ապանուած և անհետացած է աշխարհէ: Գին 1 Փրանք:

Թիւեալ գրքոյիներէն ստանալ փափաքողք պարտին գիմել ԱՐՄԷՆԻԱՆ խմբագրութեան հետեւեալ հասցէիւ

Redaction du journal Armenia

ARMENIA

Marseille, France.

ԸՆՏԻՐ ՀԱՅԿԱԶՈՒՆՔ

Երկրորդ տպագրութիւն յաւելեալ եւ ֆոխացեալ եւ զարդարեալ ընտիր պատկերօք

Գրքոյիս կը բաղկանայ մօտ 16 մեծադիր թերթերէ. տպագրութիւնը նորաձոյլ տառերով և ընտիր թղթի վերայ է: 27 նոր գեղեցիկ և նուր փորագրութեամբ պատկերներ կը զարդարեն գրքուկիս էջերը, որք կը յիշեցնեն և կը զարթոյնան շայ մանկուտայ սրտից և երակայ մէջ ազգութեան ոգին և եռանդը, և կը յորդորեն զիրենք նմանիլ իրենց Հայր:

Բաժանորդագրութեան գինն է 4 Փրանք՝ կանխիկ վճարելի: Ետեւած թերթերն առանձին առանձին կ'ուղարկուին իւրաքանչիւր Բաժանորդագրոյ: Այն անձինք՝ որք 15 օրինակէ աւելի կ'առնուն մի անգամով, և կամ Գործընդերձ՝ որք կուզեն իրենց համար զանազան օրինակք նոցա յատուկ և գլխի վեղջ կը շնորհուին: Բաժանորդագրութեան գըրուել ցանկայողք գիմեն հետեւեալ հասցէիւ:

DIRECTION

DE L'IMPRIMERIE ARMENIENNE

Venise, St. Lazare

Ա. Զ. Դ.

Ի նպատակ Հայ երիտասարդաց Թանգարանի Միութեան կը ծախուին:

1. Բաժնի վերի պատկերին խորհրդարէր, տանն մէջ ու կէս մատ աշարի երկայն, և ութ մատ նաշարի լայն: Գին տասը անթիւմ:
2. Գում Գալուսի հերոսներու պատկերները:
3. Թարու թիւն Չուրգուեան 5. Կէս մատով մանուկ և Լրկուքը 5 անթիւմ:
Գին փափաքողներէ պարտին գիմել Արմենիան Թանգարանայտին կամ Նորա Գործակալաց և կամ ԱԶԱՍՏԻԹԻՒՆ լրագրի խմբագրատունը:
Գումար ծախք մեր վրայ է: Պետքս Թորոսեան Թանգարանայտ 779 Երկրորդ Ալընիկ Երկրորդ

Open day and night!

Eguininn Binding & Mailing Co.

12 Frankfort Street, NEW YORK.

Open day and night.

Հոգի արտաբերու

F. SCHAUUB,

431 Fallside Avenue, JERSEY CITY N.J., U.S.A.

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ.

Այն ամէն Հայերն որք կը փափաքին զրամ գրիկ իրենց բարեկամաց ի թուրքիս կամ ի Յուդայական, 2 Էք Պանք զրամատան փոխանակարկներն պիտի գտնեն ամենաապագայ, ամենաառանձին և լաւագոյն:

MATHEWS & CO., HANKERS.

No. 2 Wall St. New York

Ա. Զ. Դ.

Հայ երիտասարդաց Թանգարանի Միութեան Խմբագրատնութիւնն պատու տնի ծանուցանել թէ ի գրիկ թիւն ընթերցողք հատարակութեան հետեւալ գործակալութիւններն հատառուած են Նիւ Եորքի, շրջակայից և այլ քաղաքներու մէջ:

Տ. Թ. Պատմական, Նիւ Եորք 779 Երկ. Ալ. Տ. Զ. Ազատեան, Նիւ Եորք 432 Ուէլս 56րդ Փողոց Տ. Գ. Պոլսական, 1496 Լէքսըն Ալ. Նիւ Եորք Տ. Մ. Շիլմանեան, 91 Մարտին փողոց, Նիւ Եորք Տ. Զ. Համալեան, Ն. Ե. Կ. Սանտ փող. Պրուքլին Տ. Զ. Պատմական, Բօլէճ փողոց, Լ. Ա. Տ. Կ. Չարապեան, 455 Փարսիս Ալ. Ճէրդի Սիթի Հայթս, Ն. Զ. Տ. Պ. Տէյրմանեան, 313 Ուէլս Լոքսթրի, Ուէլս Հոլլոքս Ն. Զ. Տ. Զ. Չուլեան, Փաթլըն, Ն. Զ. Տ. Զ. Թաթարեան, Ֆիլադելֆիա, Փէնս. Տ. Զալար Թորոսեանեան, Մալպրո և Թրոյմիլլ, Բօնն. Տ. Տ. Խաչարեան, Փրովանտ, Բ. Ա. Տ. Կ. Սոպանեան, Եօնքըրս, Ն. Ե.

Հոգի արտաբերու

12

44 Փ '80 ՍՍՓ

Փ յ Օ Գ Տ Ղ Ո Յ Գ

Հոգի արտաբերու

ԼՐԱԳԻՐ

Ա. Զ. Գ. Ա. Յ. Ի. Ն.

ԿԸ ՀՐԱՍԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՔ ՍՄԻՐՆ

ՄԷԿ ԱՆԳՊԱՄ ՄԻՍԵՆ

Տարեկան բաժանորդագրին մէջ տալար մ'է միայն,

ԿԱՄ ԵՐԵՒ ՕՐԸ ՄԷԿ ՍԷՆԹ.

Հոգի արտաբերու

ARMENIA

Political & Literary

Published on 1st & 16th of every month.

Editor: Minasse Tcherez,

Ex-Armenian Delegate at the Ber-

lin Congress.

Address: 28 Bedford Place, London, W. C. ENG.

Հոգի արտաբերու

I. A. ISAACS,

Տպագրաց և Կարճարարաց փաթեթեալ մեքենաներ.

36 & 39 Beekman St., Նիւ Եորք.

Ծան. - Երբ կը դնէք մի մոտանար բնէ թէ ծանուցան ԱԶԱՍՏԻԹԻՒՆի մէջ տեսաք:

Հոգի արտաբերու

Scott & May,

Illustrated and Plain Newspaper, BOOK & JOB PRINTERS.

PRESS ROOMS: 15 Spruce St., NEW YORK.

Presses Running Day & Night.

Հոգի արտաբերու

Հ. Կ. Բ. Ա. Ն. Բ.

Հեղինակին ընտիր մէկ բանաստեղծութիւնն է այս արձակ գրուած, որ կը վաճառուի խոմբագրութեան քով Հայոց 5 Տէնթի սխան:

Հոգի արտաբերու

ԼՈՅՍ ԵՒ ԽԱԻՍԻՐ

Գրեց ՊԱՏ. Կ. ԲԱՐԱԿԵԱՆ

Կը վաճառուի Նիւ Եորքի մէջ Խմբագրութեան, իսկ յՈւէլս Հեղինակին քով, Հայոց քսան եւ հինգ ՍԷՆԹի:

Հոգի արտաբերու

ԱՐՄԷՆԻԱ

ԱԶԱՍՏԻՒՆ ԿԻՍՏԱՐԱՐԱԲԵՐՔ ԱԶԳԱՍԻՐ, ԲԱՐԱԿԵԱՆ, ԵՒՆ. ԵՒՆ.

Տարեկան բաժանորդագրին է չորս տալար. Հասցէն՝ Redaction du journal "Armenia", Marseille, France

Հոգի արտաբերու

ԲԱՐԱԿԵԱՆ ԵՒ ԳԻՏԱԿԱՆ

Ամսամ երթ

ԽՍ. Տարի, 1891.

Տարեկան բաժանորդագրին է տասը Փր. (4 Քուրի). Հասցէն՝ Redaction de la revue "Basmavop", Venise, Italie, St.

Հոգի արտաբերու

ՀԱՆԴԻՍՈՒ ՄԱՍՈՐԵԱՅ

ԲԱՐԱԿԵԱՆ, ՈՒՍՈՒՄԵԱԿԱՆ, ԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱԿԱՆ.

Ե. Տարի 1891.

Տարեկան բաժանորդագրին է 10 Փր. (4 Քուրի). Հասցէն՝ Redaction de la Revue "Hantess", Vienne, (Autriche), VII Mechitaristengasse, 4.

Հոգի արտաբերու

Ս. Ր. Մ. Ե. Ն. Ա.

Հոգի արտաբերու Ամսամ երթ

ՊԱՏԱԿԱՆ, ՈՒՍՈՒՄԵԱԿԱՆ ԵՒ ԲԱՐԱԿԵԱՆ.

Բ. Տարի 1891.

Տարեկան բաժանորդագրին է 10 Փր. Հասցէն՝ Szongott Kristoff urnak, Szamosujvar (Hongrie).